EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1337/2008, 16. detsember 2008, millega luuakse rahastamisvahend kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 179 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras [1]

ning arvestades järgmist:

(1) Toiduainete hindade volatiilsus on asetanud paljud arengumaad ja nende elanikud raskesse olukorda. See toidukriis, millega kaasnevad finants- ja energiakriis ning keskkonna seisundi halvenemine, tekitab ohu paisata veel sajad miljonid inimesed äärmisse vaesusse ja tuua kaasa nälja ja alatoitumuse ning nõuab suuremat solidaarsust nende elanikega. Kõik andmed toiduaineteturgude väljavaadete kohta viivad järeldusele, et toiduainete hindade volatiilsus võib tulevatel aastatel jätkuda.

(2) Euroopa Liidu praeguste arengupoliitika vahendite täiendamiseks tuleks käesoleva määrusega luua rahastamisvahend kiireks reageerimiseks toiduainete volatiilsetest hindadest põhjustatud kriisile arengumaades.

(3) Nõukogu, nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni poolt 20. detsembril 2005. aastal vastu võetud Euroopa arengukonsensuses [2] on kirjas, et Euroopa Ühendus (edaspidi „ühendus") jätkab tööd toiduga kindlustatuse parandamiseks rahvusvahelisel, piirkondlikul ja riiklikul tasandil; see on eesmärk, mille saavutamisele peaks käesolev määrus kaasa aitama.

(4) Euroopa Parlament võttis 22. mail 2008. aastal vastu resolutsiooni toiduainete hinnatõusu kohta Euroopa Liidus ja arengumaades, milles soovitatakse nõukogul tagada sidusus kõigi riiklike ja rahvusvaheliste toiduainetega seotud poliitikavaldkondade vahel, mille eesmärk on realiseerida õigus toidule.

(5) Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 20. juuni 2008. aasta kohtumisel kindlalt oma võetud kohustust saavutada ühine ametliku arenguabi eesmärk, milleks on 2010. aastaks 0,56 % kogurahvatulust ning 2015. aastaks 0,7 % kogurahvatulust, nagu on märgitud nõukogu 24. mai 2005. aasta järeldustes, Euroopa Ülemkogu 16.–17. juuni 2005. aasta järeldustes ja Euroopa arengukonsensuses.

(6) Tunnistades oma 20. juuni 2008. aasta järeldustes, et toiduainete kõrged hinnad mõjutavad maailma kõige vaesemate elanikkonnakihtide olukorda ning ohustavad kõikide aastatuhande arengueesmärkide saavutamist, võttis Euroopa Ülemkogu vastu aastatuhande arengueesmärke käsitleva ELi tegevuskava, milles märgitakse, et Euroopa Liit on pühendunud edendama ülemaailmset toidu- ja põllumajandusalast partnerlust kooskõlas Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) konverentsi deklaratsiooniga, mis võeti vastu maailma toiduga kindlustamist käsitleval FAO kõrgetasemelisel konverentsil 5. juunil 2008. aastal (FAO konverentsi deklaratsioon), ning soovib märkimisväärselt kaasa aidata sellele, et kaotada aastaks 2010 osa rahastamise puudujäägist põllumajanduse, toiduga kindlustatuse ja maaelu arengu valdkonnas.

(7) Euroopa Ülemkogu märkis järeldustes samuti, et selle eesmärgi saavutamiseks Euroopa Liit toetab koordineeritumaid ja pikaajalisemaid rahvusvahelisi meetmeid praeguse toidukriisi lahendamiseks, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis (ÜRO) ja rahvusvahelistes rahandusinstitutsioonides; et ta tervitab ülemaailmset toidukriisi käsitleva kõrgetasemelise rakkerühma asutamist ÜRO peasekretäri poolt ning on otsustanud täita täiel määral oma rolli FAO konverentsi deklaratsiooni rakendamisel. Kõrgetasemeline rakkerühm on võtnud vastu tervikliku tegevusraamistiku ning rahvusvahelised organisatsioonid ja piirkondlikud organisatsioonid on käivitanud oma algatused. Euroopa Ülemkogu märkis järeldustes samuti, et Euroopa Liit

[1] Euroopa Parlamendi 4. detsembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus.

[2] Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldus Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: „Euroopa konsensus" (ELT C 46, 24.2.2006, lk 1).

toetab tugevat abi põllumajandustoodangu tõstmiseks arengumaades, eraldades eelkõige vajalikud vahendid põllumajandusliku tooraine rahastamiseks ning abi turupõhiste riskijuhtimise vahendite kasutamiseks, ja et Euroopa Liit suurendab märkimisväärselt oma toetust põllumajandusse suunatud avaliku ja erasektori investeeringutele ja üldisemalt innustab arengumaid töötama välja paremat põllumajanduspoliitikat, eelkõige toetama toiduga kindlustatust ja tugevdama piirkondlikku integratsiooni, ning et Euroopa Liit võtab samuti kasutusele vahendid, et rahastada peale toiduabi turvavõrke vaestele ja ebasoodsas olukorras olevatele elanikkonnakihtidele.

(8) Vajadus rahaliste ja materiaalsete vahendite järele toiduainete kõrgete hindade tagajärgede ja põhjuste täielikuks kõrvaldamiseks on väga suur. Vahendid peaksid tulema rahvusvaheliselt kogukonnalt tervikuna ja ühendus on püüdnud anda oma õiglase osa. Euroopa Ülemkogu tervitas 20. juunil 2008. aastal komisjoni kavatsust esitada praeguse finantsperspektiivi raames ettepanek arengumaades põllumajandust toetava uue fondi kohta.

(9) Ühenduse vastustrateegia peaks eelkõige püüdma innustada positiivset põllumajandustoodangu tõusu arengumaades lühikese kuni keskmise ajavahemiku jooksul, vähendades samal ajal oluliselt toiduainete hinna volatiilsusest tulenevat negatiivset mõju nende riikide kõige vaesematele elanikkonnakihtidele. Tootlikkuse tõstmine on ka ühenduse huvides, aidates leevendada praegust survet põllumajandustoodete hindadele.

(10) Ühenduse käsutuses on mitu pikaajalist arenguabi käsitlevat õigusakti, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1905/2006 (millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend) [1] ja Euroopa Arengufond, millest antakse ametlikku arenguabi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele, mida on hiljuti kohandatud vastavalt abikõlblike riikide keskmise ja pika perspektiivi arenguprioriteetidele. Nende rahastamisvahendite põhjalik kohandamine reageerimaks lühiajalisele kriisile ohustaks praeguste kõnealuste riikide suhtes koostatud tegutsemisstrateegiate tasakaalu ja sidusust. Ühenduse käsutuses on ka nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 (humanitaarabi kohta) [2] hädaabi andmiseks ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1717/2006 (millega kehtestatakse stabiliseerimisvahend) [3].

(11) Nimetatud rahastamisvahendid on aga arengumaades toiduainete volatiilsetest hindadest põhjustatud negatiivsete tagajärgede kõrvaldamiseks 2008. aastal juba maksimaalsel võimalikul määral kasutusele võetud või ümber kohandatud. 2009. aastal saaks seda sama teha väga piiratud määral, mis ei oleks aga kaugeltki piisav vajaduste rahuldamiseks.

(12) Järelikult on vaja võtta kasutusele eriline rahastamisvahend, mis täiendaks olemasolevaid ELi väliseid rahastamisvahendeid, ning võtta kiireloomulised ja täiendavad meetmed arengumaades toiduainete hinna praegusest volatiilsusest põhjustatud tagajärgedele kiireks reageerimiseks.

(13) Käesoleva määruse kohast abiandmist tuleks korraldada viisil, mis suurendab toiduainete tarnimist kohalikele elanikele.

(14) Kõnealuse rahastamisvahendi abil võetavad meetmed peaksid aitama arengumaadel suurendada järgmistel hooaegadel põllumajandustoodangut, reageerida kiiresti riikide ja nende elanike esmavajadustele, astuda esimesi samme, et vältida võimaluste piires edasist ebakindlust toiduga kindlustamisel ja samuti aidata leevendada toiduainete volatiilsetest hindadest põhjustatud tagajärgi kogu maailmas, kõige vaesemate, väikestele põllumajandustootjate, aga ka Euroopa tarbijate ja põllumajandustootjate heaolule.

(15) Käesolevas määruses sätestatud meetmete olemus nõuab tõhusa, paindliku, läbipaistva ja kiire otsustuskorra kehtestamist nende meetmete rahastamiseks ning kõikide asjaomaste institutsioonide tugevat koostööd.

(16) Tuleb tagada toiduainete hinnatõusust ja/või hindade volatiilsusest kõige otsesemalt ja tõsisemalt mõjutatud inimestele leevenduse tagamiseks võetavate lühiajaliste meetmete sidusus ja järjepidevus ning rohkem struktuurimeetmeid eesmärgiga vältida praeguse toidukriisi kordumist.

[1] ELT L 378, 27.12.2006, lk 41.

[2] EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1.

[3] ELT L 327, 24.11.2006, lk 1.

(17) On vaja tagada ühenduse finantshuvide kaitse vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 (Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta), [1] nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest) [2] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 (Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta) [3].

(18) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ja nõutavate meetmete ulatuse tõttu on neid parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(19) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks võtta vastu vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused [4].

(20) Erinevaid arengu rahastamisvahendeid ja käesolevat rahastamisvahendit kohaldatakse viisil, et oleks tagatud koostöö jätkuvus, eriti seoses üleminekuga hädaabi andmiselt keskmise pikkusega ja pikaajalistele meetmetele. Käesolev määrus peaks sobituma pikaajalise strateegiaga, millega aidatakse kaasa toiduga kindlustatusele arengumaades vastavalt nende oma vajadustele ja kavadele.

(21) Käesolevas määruses sätestatud meetmete tõhususe tagamiseks ja nende olemusest tulenevat edasilükkamatust arvestades peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Ühendus rahastab meetmeid, mille eesmärk on kiire ja otsene reageerimine toiduainete hinna volatiilsusele arengumaades peamiselt hädaabi andmise ja keskmise pikkusega kuni pikaajalise arengukoostöö vahelisel perioodil.

2. Lõikes 1 osutatud meetmed on suunatud arengumaadele, nii nagu neid on määratlenud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabikomitee (OECD/DAC), ja nende elanikele, kooskõlas järgnevate sätetega.

Kõnealused meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele. Nende meetmetega rahastatakse algatusi, mis toetavad käesoleva määruse eesmärke.

3. Kui see on teostatav, koostatakse kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides tegevusprogrammid, mida viivad ellu artikli 4 lõike 1 kohaselt abikõlblikud üksused, ning need organisatsioonid kaasatakse käesoleva rahastamisvahendi kaudu rahastatavate projektide elluviimisse.

4. Käesolevast määrusest tuleneva kasu ja selle mõju optimeerimiseks suunatakse vahendid piiratud arvule prioriteetseteks peetavatele sihtriikidele, mille loend koostatakse, kasutades lisas sätestatud kriteeriume ja kooskõlastades seda teiste doonorite ja muude arenguabialaste partneritega asjakohaste vajaduste hindamiste abil, mille on kättesaadavaks teinud spetsialiseerunud ja rahvusvahelised organisatsioonid, näiteks ÜRO süsteemi kuuluvad organisatsioonid, konsulteerides partnerriikidega.

5. Kui rakendatav programm on piirkondlik või piiriülene, võidakse vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele otsustada ühenduse abi järjekindluse ja tulemuslikkuse tagamiseks, et kõnealusest programmist võivad kasu saada ka nende arengumaade elanikud, mis ei kuulu sellesse piirkonda.

6. Kui toetust osutatakse meetmetele, mida viivad ellu rahvusvahelised, sh piirkondlikud organisatsioonid (edaspidi „rahvusvahelised organisatsioonid"), valitakse need organisatsioonid välja vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele ning nende antava lisandväärtuse ja nende suhteliste eeliste põhjal ning nende suutlikkuse põhjal viia ellu programme kiiresti ja tõhusalt vastavalt sihtmärgiks olevate arengumaade erivajadustele, mis on seotud käesoleva määruse eesmärkidega.

Artikkel 2

Eesmärgid ja põhimõtted

1. Käesoleva määruse alusel antava abi ja tehtava koostöö peamised eesmärgid on:

a) soodustada põllumajanduse tootlikkuse tõstmist sihtriikides ja -piirkondades;

b) toetada tegevusi kiireks ja otseseks reageerimiseks, et leevendada toiduainete hindade volatiilsusest kohalikele elanikele tulenevaid negatiivseid mõjusid kooskõlas üldise toiduga kindlustatuse eesmärkidega, sealhulgas toitumisvajadusi käsitlevate ÜRO standarditega;

[1] EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.
[2] EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.
[3] EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.
[4] EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

c) tugevdada tootmisalast suutlikkust ja põllumajandussektori juhtimist, et suurendada sekkumiste jätkusuutlikkust.

2. Lähenemisviisi tuleb diferentseerida sõltuvalt arengukontekstist ja toiduainete hinna volatiilsuse mõjust, et sihtriigid või -piirkonnad ja nende elanikkond saaksid sihipärast, olukorrale vastavat ja kohandatud abi, mis põhineks nende vajadustel, strateegiatel, prioriteetidel ja reageerimisvõimel.

3. Käesoleva määruse alusel toetatavad meetmed kooskõlastatakse meetmetega, mida toetatakse muude instrumentide, sealhulgas määruse (EÜ) nr 1257/96, määruse (EÜ) nr 1905/2006 ja määruse (EÜ) nr 1717/2006 ning AKV–EÜ koostöölepinguga, [1] et tagada koostöö jätkuvus, eriti seoses üleminekuga hädaabi andmiselt keskmise pikkusega ja pikaajalistele meetmetele.

4. Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel võetavad meetmed on kooskõlas ühenduse asjaomase riigi või asjaomaste riikide suhtes kehtiva üldise strateegilise poliitikaraamistikuga.

Artikkel 3

Rakendamine

1. Ühenduse abi ja koostöö rakendatakse vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele tehtavate otsuste kaudu abimeetmete rahastamiseks, nagu on kirjeldatud artikli 1 lõigetes 1, 2 ja 3. Komisjon esitab üldise kava käesoleva rahastamisvahendi kasutamiseks, sealhulgas artikli 1 lõikes 4 osutatud sihtriikide loetelu, tagades tasakaalu artikli 4 lõikes 2 osutatud abikõlblike üksuste vahel, ning see võetakse vastu vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele. Nimetatud üldise kava kohta esitab artikli 13 lõikes 1 osutatud komitee enne 1. maid 2009 oma arvamuse.

2. Võttes arvesse konkreetseid riigi tasandi tingimusi, on rakenduskõlblikud järgmised toetusmeetmed:

a) meetmed põllumajandusliku tooraine ja teenuste, sh väetiste ja seemnete kättesaadavuse parandamiseks, pöörates erilist tähelepanu kohalikele rajatistele ja kättesaadavusele;

b) turvavõrgumeetmed põllumajanduse tootmisvõimsuse säilitamiseks või suurendamiseks ja kõige ebasoodsamas olukorras olevate elanikkonnakihtide, sealhulgas laste esmaste toitumisvajaduste rahuldamiseks;

c) muud riigi vajadustel põhinevad väiksema ulatusega meetmed, mille eesmärk on suurendada tootmist: mikrokrediit, investeeringud, varustus, infrastruktuur ja ladustamine, samuti kutseõpe ja põllumajandussektorisse kuuluvate ametirühmade toetamine.

3. Nende toetusmeetmete rakendamine on kooskõlas abi tõhusust käsitleva deklaratsiooniga, mis võeti vastu 2. märtsil 2005. aastal abi tõhususe kõrgetasemelise foorumil Pariisis (abi tõhususe Pariisi deklaratsioon) ja tegevuskavaga, mis võeti vastu 4. septembril 2008. aastal abi tõhususe kõrgetasemelisel foorumil Accras (Accra tegevuskava). Need tuleb suunata väikese ja keskmise suurusega talumajapidamistele ning toiduaineid tootvale põllumajandusele, eelkõige sellistele taludele, mida majandavad naised, ning vaestele elanikkonnakihtidele, keda toidukriis kõige rohkem mõjutab, vältides kohalike turgude ja kohaliku tootmise mis tahes moonutamist; põllumajanduslikud sisendid ja teenused soetatakse võimalikult suures ulatuses kohapeal.

4. Käesolevas määruses sätestatud eesmärkidele vastavaid toetusmeetmeid halduse valdkonnas võib rahastada maksimaalselt 2 % ulatuses artiklis 12 viidatud summast.

Artikkel 4

Abikõlblikkus

1. Niivõrd, kui nende programmid toetatavad käesoleva määruse eesmärkide saavutamist, on abikõlblikud järgmised üksused:

a) partnerriigid ja -piirkonnad ning nende institutsioonid;

b) partnerriikide detsentraliseeritud organid, nagu kohalikud omavalitsused, provintsid, departemangud ja piirkonnad;

c) partnerriikide ja -piirkondade ning ühenduse loodud ühisasutused;

d) rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud organisatsioonid, ÜRO organid, osakonnad ja missioonid, rahvusvahelised ja piirkondlikud finantseerimisasutused ja arengupangad;

e) ühenduse institutsioonid ja asutused, kuid üksnes artikli 3 lõikes 4 osutatud toetusmeetmete rakendamiseks;

f) ELi ametid;

[1] Koostööleping ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000 (EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3).

g) liikmesriikide, partnerriikide ja -piirkondade või mis tahes muu kolmanda riigi järgmised üksused ja organid, mis vastavad määruses (EÜ) nr 1905/2006 sätestatud ühenduse välisabile juurdepääsu eeskirjadele, kui need aitavad saavutada käesoleva määruse eesmärke:

i) avalik-õiguslikud või riigi osalusega organid, kohalikud omavalitsused ning konsortsiumid ja nende esindusühendused;

ii) äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtted;

iii) finantseerimisasutused, kes annavad, edendavad ja rahastavad erainvesteeringuid partnerriikides ja -piirkondades;

iv) valitsusvälised osalejad, kes tegutsevad sõltumatult ja aruandluspõhiselt;

v) füüsilised isikud.

2. Vahendite jaotamisel käesoleva artikli lõike 1 punktis d loetletud organite ja muude abikõlblike üksuste vahel tagatakse sobiv tasakaal.

Artikkel 5

Rahastamise liigid

Ühenduse rahastamise vorm võib olla üks järgmistest:

a) projektid ja programmid;

b) eelarvetoetus, eriti valdkonnapõhine eelarvetoetus, kui partnerriigi avalike kulutuste haldamine on piisavalt läbipaistev, usaldusväärne ja tõhus ning kui on täidetud asjakohases geograafilise piirkonna rahastamisvahendis sätestatud tingimused eelarvetoetuse saamiseks;

c) maksed rahvusvahelistele või piirkondlikele organisatsioonidele ning nende organisatsioonide hallatavatesse rahvusvahelistesse fondidesse;

d) maksed partnerriikide ja -piirkondade rajatud riiklikesse fondidesse, eesmärgiga suurendada mitmete rahastajate ühist kaasrahastamist, või ühe või mitme rahastaja rajatud fondidesse projektide ühiseks elluviimiseks;

e) kaasrahastamine üksustega, kes on vastavalt artikli 4 määratlusele abikõlblikud;

f) komisjoni programmide põhjal Euroopa Investeerimispanga (EIP) või teiste finantsvahendajate käsutusse antud rahalised vahendid, mis on ette nähtud laenude andmiseks (eeskätt erasektorisse tehtavate investeeringute ja erasektori arengu toetamiseks), riskikapitaliks (allutatud või tingimustega laenude kujul) või muuks ajutiseks vähemusosaluseks ettevõtete kapitalis, samuti sissemaksed tagatisfondidesse vastavalt määruse (EÜ) nr 1905/2006 artiklile 32 sellises ulatuses, et ühenduse finantsrisk on piiratud nimetatud rahaliste vahenditega.

Artikkel 6

Rahastamis- ja halduskord

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavad meetmed rakendatakse kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust [1] võttes vajadusel arvesse asjaolu, et meetmeid võetakse kriisi leevendamiseks.

2. Kaasrahastamise korral ja muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon usaldada avaliku võimu teostamise ülesanded, eelkõige eelarve täitmisega seotud ülesanded, määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktis c nimetatud asutustele.

3. Detsentraliseeritud juhtimise korral võib komisjon otsustada kasutada toetust saava partnerriigi või -piirkonna hanke- või toetusmenetlusi, olles kontrollinud, et need vastavad määruses (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 sätestatud asjaomastele kriteeriumidele, eeldusel, et määruses (EÜ) nr 1905/2006 sätestatud tingimused on täidetud.

4. Ühenduse abi ei kasutata põhimõtteliselt maksude, tollimaksude või muude lõivude tasumiseks abikõlblikus riigis.

5. Osalemine asjaomastes lepingulistes toimingutes on lubatud kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes on abikõlblikud meetme toimumisriigi suhtes kohaldatava geograafilise arengu rahastamisvahendi kohaselt, ning kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes on abikõlblikud rakendava rahvusvahelise organisatsiooni eeskirjade kohaselt. Sealjuures tuleb hoolitseda selle eest, et kõigile abiandjatele tagataks võrdne kohtlemine. Samad põhimõtted kehtivad tarnete ja materjalide suhtes. Eksperdid võivad olla mis tahes riigi kodanikud.

[1] EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

Artikkel 7

Eelarvelised kulukohustused

Eelarvelised kulukohustused tehakse komisjoni vastuvõetud otsuste põhjal.

Artikkel 8

Ühenduse finantshuvide kaitsmine

1. Käesolevast määruse rakendamisest tulenevad mis tahes finantslepingud sisaldavad sätteid, mis tagavad ühenduse finantshuvide kaitse, eelkõige eeskirjade eiramise, pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse eest, lähtudes määrusest (EÜ, Euratom) nr 2988/95, määrusest (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja määrusest (EÜ) nr 1073/1999.

2. Lepingutes antakse komisjonile ja kontrollikojale selgesõnaliselt õigus iga ühenduse vahendeid saanud töövõtja või alltöövõtja auditeerimiseks, sealhulgas dokumentide kontrollimiseks või kohapealseks auditeerimiseks. Lisaks sellele volitatakse nimetatud dokumentides selgesõnaliselt komisjoni läbi viima kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96.

3. Kõigis abi rakendamisest tulenevates lepingutes tagatakse käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud komisjoni ja kontrollikoja õigused lepingute täitmise ajal ja pärast seda.

Artikkel 9

Euroopa Liidu nähtavus

Käesoleva määruse alusel sõlmitavad lepingud sisaldavad erisätet, mis tagaks Euroopa Liidu asjakohase nähtavuse kõigis nimetatud lepingute alusel võetavates meetmetes.

Artikkel 10

Hindamine

1. Komisjon kontrollib käesoleva määruse alusel läbiviidud tegevusi ja vaatab need läbi, vajadusel sõltumatute välishindamiste abil, et teha kindlaks, kas eesmärgid on saavutatud ning need võimaldavad komisjonil koostada soovitusi tulevaste asjakohaste arengukoostöömeetmete parandamiseks. Euroopa Parlamendi või nõukogu ettepanekuid sõltumatute välishindamiste läbiviimiseks võetakse nõuetekohaselt arvesse.

2. Komisjon saadab oma hindamisaruanded teavitamise eesmärgil Euroopa Parlamendile ja artiklis 13 osutatud komiteele. Liikmesriigid võivad taotleda konkreetsete hindamiste arutamist kõnealuses komitees.

3. Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava ühenduse abi hindamisetappi kõik asjaomased sidusrühmad, sealhulgas valitsusvälised osalejad ja kohalikud ametivõimud.

Artikkel 11

Aruandlus

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2012. aruande meetmete rakendamise kohta, sealhulgas nii palju kui võimalik käesoleva määruse kohaselt antud abi tulemuste ja mõju kohta. 2009. aasta detsembris esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule esialgse vahearuande võetud meetmete kohta. Käesolevas artiklis nimetatud aruannetes pööratakse erilist tähelepanu abi tõhususe Pariisi deklaratsioonis ja Accra tegevuskavas sätestatud nõuetele.

Artikkel 12

Finantssätted

Kogu eeldatav lähtesumma käesoleva määruse rakendamiseks ajavahemikus 2008–2010 on 1 miljard eurot.

Artikkel 13

Komitee

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 1905/2006 artikli 35 lõike 1 alusel loodud komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 tähenduses kehtestatakse 10 tööpäeva kuni 30. aprillini 2009 vastuvõetud meetmete korral ja 30 päeva edaspidi vastuvõetavate meetmete korral.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2010.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

LISA

Soovituslikud kriteeriumid sihtriikide valimiseks ja rahaliste vahendite eraldamiseks:

— Vaesuse tasemed ja elanike tegelikud vajadused

— Toiduainete hindade muutused ja võimalik sotsiaalne ja majanduslik mõju:

  — Sõltuvus toiduainete impordist

  — Sotsiaalne haavatavus ja poliitiline stabiilsus

  — Toiduainete hindade muutusest tulenevad makromajanduslikud mõjud

— Riigi suutlikkus reageerida ja rakendada asjakohaseid vastumeetmeid:

  — Põllumajanduslik tootmisvõimsus

  — Vastupanuvõime välistele vapustustele

Riikide rahaeraldiste soovituslik jaotus põhineb sihtriigi valiku kriteeriumidel ja selle juures võetakse arvesse sihtriigi rahvaarvu.

Samuti võetakse arvesse muid lühiajalisi rahastamisvõimalusi, mida võimaldavad sihtriigile doonorid, et reageerida toiduainete hindade muutustele.